

(osobnostní a sociální výchova, rozmanité typy zážitkové pedagogiky, resp. zkušenostně-reflektivního učení, sociálně psychologický výcvik apod.).

2.4 Podmínky rozvoje sociální gramotnosti

Rozvoj sociální gramotnosti na rozdíl od ostatních sledovaných gramotností (čtenářské, matematické, informační, jazykové a přírodovědné) je méně závislý na materiálních podmínkách. Proto byly sledovány jen některé podmínky související s postavením sociální gramotnosti ve školním vzdělávacím programu a možnostmi školy zajistit rozvoj sociální gramotnosti žáků.

Ve školních vzdělávacích programech 91 % škol má rozvoj sociální gramotnosti žáků a jejich osobnostní rozvoj stejně významné postavení jako většina ostatních výchovně-vzdělávacích oblastí – to je projevem vyváženého pohledu na výchovně-vzdělávací cíle školy. V každé dvacáté škole je mu dokonce připisován větší význam než většině výchovně-vzdělávacích oblastí.

Tabulka č. 3 Postavení sociální gramotnosti ve školním vzdělávacím programu

	Podíl škol
méně významné než většina ostatních výchovně-vzdělávacích oblastí	4 %
srovnatelné s většinou ostatních výchovně-vzdělávacích oblastí	91 %
významnější než většina ostatních výchovně-vzdělávacích oblastí	5 %

Školní vzdělávací programy 4 % škol zahrnují rozvoj sociální gramotnosti a osobnostní rozvoj žáků v méně významném rozsahu ve srovnání s většinou ostatních výchovně-vzdělávacích oblastí. To není uspokojivý stav a je žádoucí napomoci školám daný aspekt školního vzdělávacího programu a od něj se odvíjejícího vzdělávání upravit.

Z pohledu forem, jimiž je rozvoj sociální gramotnosti zahrnut ve školním vzdělávacím programu, obecně převládají formy integrovaného začlenění témat souvisejících s rozvojem sociální gramotnosti do výukových činností nad jejich pojetím formou samostatných předmětů. V méně než polovině škol jsou pro osobnostní rozvoj žáků využívány externě zajišťované aktivity.

Tabulka č. 4 Projevy prvků rozvoje sociální gramotnosti ve školním vzdělávacím programu

	Podíl škol
zařazením témat podporujících rozvoj sociální gramotnosti do výukových plánů jednotlivých předmětů	91 %
realizací akcí mimo školu (školní výlety, adaptační a sportovní kurzy apod.) se zacílením i do oblastí rozvoje sociální gramotnosti	88 %
realizací projektové výuky, mezi jejímiž cíli jsou i jasné cíle sledující rozvoj sociální gramotnosti	62 %
realizací externě zajišťovaných akcí v rámci výuky podporujících rozvoj sociální gramotnosti	48 %
doplnění učebního plánu o předměty (povinné, volitelné) s těsným vztahem k rozvoji sociální gramotnosti	14 %
zvýšenou hodinovou dotací předmětů s nejtěsnějším vztahem k rozvoji sociální gramotnosti	8 %

Školy pro podporu rozvoje sociální gramotnosti žáků a jejich osobnostního rozvoje v naprosté většině kombinují několik z výše uvedených forem – ve dvou třetinách škol je problematika řešena třemi nebo čtyřmi z uvedených forem. Pokud školy uvedly pouze jedinou z uvedených